

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

**Storti, A. 2022. Vertaisoppiminen on osaamisen jakamista. Talk-verkkolehti, Puheenvuoroja –
Comments 10.2.2022.**

Link to the original publication: <https://talk.turkuamk.fi/blog/2022/02/10/vertaisoppiminen-on-osaamisen-jakamista/>

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Vertaisoppiminen on osaamisen jakamista

10.02.2022

Vertaisoppiminen, vertaismentorointi, sparraus, yhteistoiminnallinen oppiminen – nämä kaikki tarkoittavat lähes samaa asiaa: näkökulmien ja hyvien käytänteiden jakamista ja tuen saamista sekä oppimista toinen toisiltamme. Pitkään käytössä ollut toimintatapa on saanut viime vuosina jälleen jalansijaa niin työelämässä kuin koulutuksen parissa.

Työtapa muistuttaa jossakin määrin perinteistä oppipoika-kisälli-mestari -mallia, jonka myötä ennen opittiin ammattiin. Tänä päivänä se on mainio tapa jakaa osaamista, hiljaista tietoa, synnyttää uusia oivalluksia, ja innovaatioita sekä luoda verkostoja.

Vertaisoppiminen on vuodesta 2018 lähtien ollut kiinteä osa suomalaisten korkeakoulujen ulkoista arviointia, mikä on kansainvälisestikin ajatellen edistyksellistä.

Useimmissa suomalaisissa korkeakouluissa lakisääteisen ulkoisen arvioinnin toteuttaa Kansallisen koulutuksen arviointikeskus (Karvi), joka on itsenäinen viranomainen ja toimii Opetushallituksen erillisyyksikkönä. Lakisääteinen ulkoinen arviointi (eli auditointi) toteutetaan joka kuudes vuosi, ja se toteutetaan kaikille korkeakouluille samanlaisella mallilla.

Vertaisoppimisen sisältävä auditointimalli perustuu kehittävään arviointiin, joka on osallistavaa ja vuorovaikutteista. Kehittävän arvioinnin tavoitteena on osallistaa opiskelijoita, henkilöstöä ja sidosryhmiä tunnistamaan korkeakoulun vahvuuksia, hyviä käytäntöjä sekä kehittämiskohteita. Lisäksi tavoitteena on tukea korkeakoulun tavoitteiden saavuttamista ja luoda edellytyksiä jatkuvalle kehitymiselle.

Parhaimmillaan vertaisoppiminen on osa pitkäkestoista kumppanuutta, jossa jaetaan hyviä käytänteitä ja saadaan uusia oivalluksia, joita voidaan soveltaa oman organisaation toiminnassa.

Turun ammattikorkeakoulussa toteutimme keväällä 2021 vertaisoppimisen pitkäaikaisen strategisen kumppanimme hollantilaisen Hogeschool Utrechtin kanssa. Alun perin vertaisoppiminen oli tarkoitus toteuttaa vastavuoroisina vierailuina, mutta koronapandemia päätti toisin. Vertaisoppiminen toteutettiin kokonaan etäyhteydellä.

Vertaisoppimisen kohteeksi valikoitui yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden teema, joka yhdistää koulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI). Teema liittyy kiinteästi Turun ammattikorkeakoulun strategiaan, ja olemme havainneet sen todentamisen, seurannan ja parantamisen edellyttävän kehittämistä.

Teema oli Hogeschool Utrechtille mieleinen, koska se oli heilläkin tunnistettu haasteeksi. Lisäksi he kokivat vertaisoppimisen kiinnostavaksi tavaksi reflektoida ja oppia valitusta

teemasta enemmän. Molempia kiinnostavaan aiheeseen perehtyminen jatkoi luontevasti yhteistyön syventämistä.

Toimiva ja tehokas vertaisoppimisen toteutus

Vertaisoppimisen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi kummassakin korkeakoulussa työryhmä, johon kuuluivat koulutuksen, TKI-toiminnan, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja laatutyön asiantuntijat (koordinaatioryhmä). Varsinainen vertaisoppiminen toteutui kahtena työpajana, joihin osallistui kummankin korkeakoulun asiantuntijoita sekä rehtorit.

Koordinaatioryhmä teki tausta-aineistoksi itsearvioinnin yhteiskunnallisesta vuorovaikutuksesta ja vaikuttavuudesta yhteisesti sovitun kysymyspatteriston mukaisesti. Itsearvioinnin tavoitteena oli kuvata kummankin korkeakoulun yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen vaikuttavuuden menettelyiden toteutumista perustehtävien (koulutus ja TKI sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus) kohdalla. Tuotettu tieto jaettiin vertaisoppimistyöpajoihin osallistuville taustamateriaalina.

Vertaisoppiminen toteutettiin kahdessa Teams-työpajassa, joita edelsi pieni ennakkotehtävä. Ennakkotehtävien tarkoituksena oli virittää osallistujat käsiteltävään aiheeseen. Tilaisuudet alkoivat yhteisellä orientaatiolla, jota seurasi työskentely alakohtaisissa ryhmissä (liiketalous, tekniikka, terveys ja hyvinvointi sekä taide ja media), joissa kussakin oli 3–4 osallistujaa/korkeakoulu. He edustivat korkeakoulujen eri tehtäviä (koulutus, TKI ja työelämäyhteydet).

Ensimmäisessä työpajassa jaettiin hyviä käytäntöjä ja toisessa työpajassa keskusteltiin siitä, miten niitä voisi soveltaa omassa korkeakoulussa. Lopuksi rehtorit reflektoivat työpajan tuloksia yhteenvetokeskustelussa. Toteutusten ja osallistamisen tukena toimivat vuorovaikutusta lisäävät verkkoalustat.

Työpajojen osallistujat keskustelivat alakohtaisissa ryhmissä, joissa oli työelämäyhteistyössä toimivia opettajia ja asiantuntijoita, tutkijoita sekä esihenkilöitä.

Mahdollisuus vertailla alakohtaisia yhtäläisyyksiä ja hyviä käytänteitä stimuloi ryhmiä vilkkaaseen vuoropuheluun ja pohtimaan yhteistyön syventämisen mahdollisuuksia.

Etätyöpajat osoittautuvat toimiviksi tavoiksi osallistaa samanaikaisesti laajaa joukkoa molemmista korkeakouluista kasvokkaista tapaamista paremmin. Lisäksi toteutus oli ajallisesti ja taloudellisesti kustannustehokas sekä ympäristöystävällinen.

Hyvät käytännöt kiertoon

Molemmat korkeakoulut tunnistivat vaikuttavuuden edistämisen keinoiksi seuraavat:

- opiskelijälähtöiset monialaiset projektioppimisen muodot
- käytännönläheinen TKI-toiminta sekä
- yhteistyö paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Myös korkeakoulujen strategisen toiminnan suunnittelun ja seurannan indikaattoreissa havaittiin yhtäläisyyksiä, kuten valmistuneiden ja sidosryhmien tyytyväisyys.

Työpajat tuottivat yhteensä yli kolmekymmentä hyvää käytäntöä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden teemasta, joista tässä muutamia esimerkkejä:

1. Koulutuksessa havaittiin hyväksi ja yhteisesti kehitettäväksi käytänteeksi Smart Sustainable Cities -opintokokonaisuuden jatkokehittäminen.
2. Sovimme koulutuksen ja TKI:n integroimisen menettelyiden jakamisesta.
3. Kiinnostavaksi jatkokehittämisen alueeksi nähtiin taidelähtöisten arviointimenetelmien käyttäminen projekteissa ja toiminnassa laajemmin.
4. Turun ammattikorkeakoulussa tunnistimme, että voisimme soveltaa omassa alumnitoiminnassa hollantilaisten tapaan ammatillispesifisiä LinkedIn-verkostoja yhteydenpidon ja tiedonvälityksen foorumeina.

Työpajoissa käsitellyn teeman lisäksi koordinaatioryhmällä oli tilaisuus vertailla korkeakoulutuksen laadunhallintamenettelyiden yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Suomen ja Alankomaiden korkeakoulutuksen laadunhallintamenettelyiden yhtäläisyys ei ollut yllätys, sillä molemmat maat noudattavat eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistuksen periaatteita, joista ovat sopineet 49 maan ministerit.

Laadunvarmistuksen tärkeänä periaatteena on yhteisen ymmärryksen edistäminen oppimisen ja opetuksen laadusta yli maarajojen ja kaikkien sidosryhmien kesken kansainvälisellä korkeakoulutusalueella.

Katse toteutuneeseen

Koordinaatioryhmän tekemä taustatyö oli vaativaa, mutta samalla antoisaa. Saimme keskustella verkossa korkeakoulujemme koulutuksen, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan sekä työelämäyhteistyön toimintatavoista ja menettelyistä monipuolisesti.

Valmistelutyön aikana oivalsimme, että määrällisen mittaamisen sijasta painotuimme pikemminkin siihen, miten eri aloilla ymmärrämme vaikuttavuuden. Oivallus vaikutti samalla siihen, että työpajat päädyttiin toteuttamaan alakohtaisesti. Osallistujat edustivat sekä koulutuksen, TKI:n että työelämän asiantuntemusta, joten työpajoissa keskustelu fokusoitui luontevasti yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen.

Koronan tuomana bonuksena voi pitää sitä, että etätoteutuksella saimme samanaikaisesti keskusteluun suuren joukon kummankin korkeakoulun asiantuntijoita.

Varsinaiset työpajatoteutukset onnistuivat hyvin. Osallistujilta kerätyn palautteen mukaan menettely koettiin onnistuneeksi. Lähes 70 prosenttia osallistujista piti keskusteluita kansainvälisen kumppanin kanssa inspiroivina ja koulutuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ymmärrystä lisäävänä. Osallistajat olivat tyytyväisiä aiheen rajaukseen sekä saamaansa ennakoaineistoon vertaisoppimisesta.

Kokonaisuudessaan vertaisoppimisen toteutusta pidettiin erittäin onnistuneena, ja menettelyä on tarkoitus soveltaa jatkossa. Erään osallistujan sanoin:

Tätä menetelmää voisi jatkossa soveltaa myös useamman korkeakoulun tapaamisissa.

Vertaisoppimisprosessin (Vo) aikajana

Lähteet

Assessment Framework Accreditation System The Netherlands 2018

<https://www.nvao.net/en/publications/assessment-framework-accreditation-system-the-netherlands-2018>

Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2019-2024 (2019). Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 19:2019. Haettu osoitteesta 30.10.2021

<https://karvi.fi/publication/korkeakoulujen-auditointikasikirja-2019-2024/>

BetterEvaluation

Art Based Evaluation (ABE)

https://www.betterevaluation.org/en/resources/guide/arts_based_evaluation

